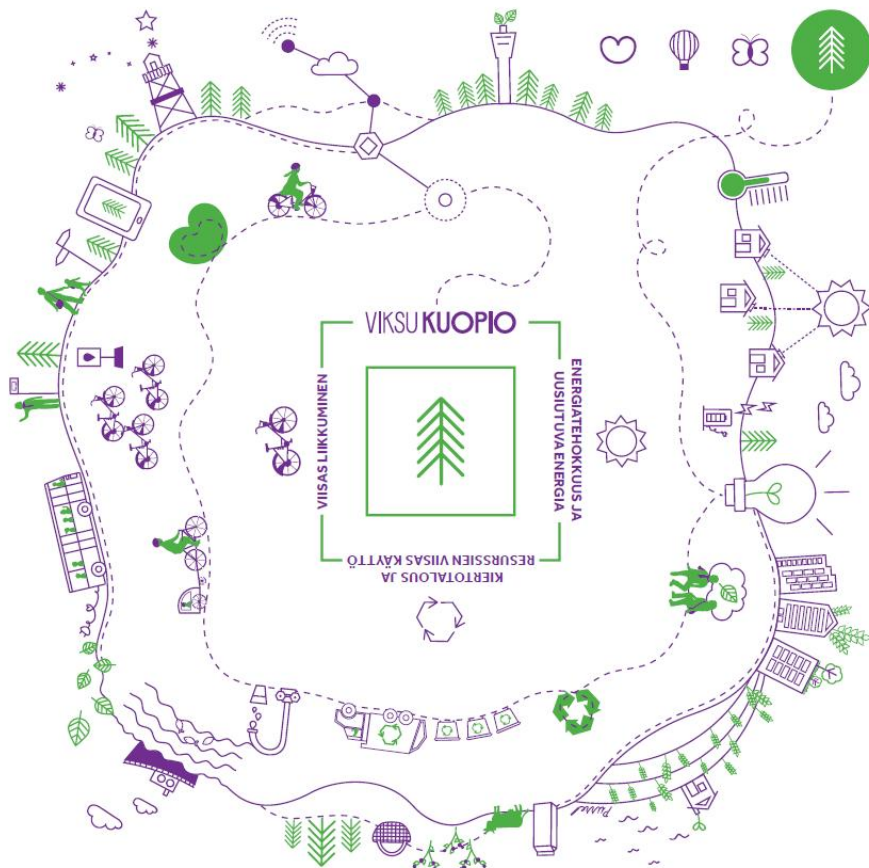

Resurssiviisausohjelman ohjausryhmä

Seuranta vuodelta 2018, tiivistelmä

Resurssiviisaus on kaupunkistrategian yksi päätavoitteista

Resurssiviisas Kuopio sisältää teemat:

Viisas liikkuminen

- Pyöräilyn ja jalankulun edistäminen
- Sujuva joukkoliikenne
- Uudet liikkumisen mallit maaseutualueella
- Liikkuvat palvelut
- Tiivis kaupunkirakenne

Energiatohokkuus ja uusiutuva energia

- Energiatohokkuus rakentamisessa ja tilojen käytössä
- Vähäpäästöinen energiantuotanto, jakelu ja käyttö
- Uudet tekniikat ja niiden pilotointi

Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

- Tilojen käytön tehostaminen / tilojen yhteiskäyttö
- Kierrätys – jätteettömyys
- Vastuulliset hankinnat, lähiruoka
- Paperiton kaupunkikonserni
- Resurssien yhteiskäytön edistäminen

Kohti jätteettömyyttä, päästöttömyyttä ja kestävää kulutusta sekä hyvinvointia vuoteen 2050 mennessä

Resurssiviisausohjelma on Resurssiviisas Kuopio – päätavoitteen toimenpideohjelma. Ohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2017 (§ 72).

Resurssiviisauhjelma on laadittu yhdessä sidosryhmien kanssa, ja se sisältää tavoitteet vuoteen 2030 saakka sekä vision vuoteen 2050 kuudella eri teemakokonaisuudella.

Resurssiviisautohjelman ohjausryhmä

Organisaatio	Nimi	Titteli
Kuopion kaupunki	Jarmo Pirhonen, puheenjohtaja	kaupunginjohtaja
Kuopion kaupunki	Jari Kyllönen	apulaiskaupunginjohtaja
Kuopion kaupunki	Jukka Pitkänen	elinkeinojohtaja
Kuopion kaupunki	Antti Niskanen	hankepäälikkö
Kuopion kaupunki	Heli Laurinen	yleiskaavapäällikkö
Kuopion kaupunki	Ismo Heikkinen	kaupungininsinööri
Kuopion kaupunki	Janne Hentunen	hyvinvoinnin edistämisen johtaja
Kuopion kaupunki	Jari Kyllönen	apulaiskaupunginjohtaja
Kuopion kaupunki	Juha Parkkisenniemi	kasvatusjohtaja
Kuopion kaupunki	Juha Romppanen	kaupunkisuunnittelujohtaja
Kuopion kaupunki	Jussi Niilahti	kaupunkisuunnittelija
Kuopion kaupunki	Katri Hiltunen	asuntotoimenjohtaja
Kuopion kaupunki	Lauri Lytsy	kiinteistöjohtaja
Kuopion kaupunki	Leena Auvinen	opetusjohtaja
Kuopion kaupunki	Mari Antikainen	perusturvajohtaja
Kuopion kaupunki	Mikko Korhonen	kuntoutusjohtaja
Kuopion kaupunki	Pauli Sonninen	asemakaavapäällikkö
Kuopion kaupunki	Sirpa Lähti-Hyvönen	strategiajohtaja
Kuopion kaupunki	Tanja Leppänen	ympäristöjohtaja
Itä-Suomen yliopisto	Saila Vaittinen	laatukoordinaattori
Jätekukko Oy	Arto Ryhänen	toimitusjohtaja
Kuopas Oy	Tuula Vartiainen	toimitusjohtaja
Kuopion Sähköverkko Oy / Kuopion Energia Oy	Kari Väänänen	toimitusjohtaja
Kuopion Tilakeskus	Hannu Väänänen	toimitilajohtaja
Kuopion Vesi	Kirsi Laamanen	toimitusjohtaja
Kuopion Vesi	Kari Kuosmanen	verkostopäälikkö
Mestar	Seppo Hiekkala	toimitusjohtaja
Metsähallitus	Jouni Penttinen	luonnonsuojelupäälikkö
Niiralan Kulma Oy	Kari Keränen	toimitusjohtaja
Pohjois-Savon ELY-keskus	Jari Mutanen	johtaja, ympäristö ja luonnonvarat
Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri	Jukka Collan	ympäristöpäälikkö
ProAgria Pohjois-Savo	Ilona Sares	yrityskoordinaattori
Sansia Oy	Jarkko Mattila	toimitusjohtaja
Savon koulutuskuntayhtymä	Kati Lundgren	asiantuntija
Savon Voima Oyj	Sanna Turunen	johtava asiantuntija, ympäristö ja maankäyttö
Savonia-ammattikorkeakoulu	Harri Auvinen	tutkimuspäälikkö
Servica Oy	Kirsi Kokkonen	toimitusjohtaja

Resurssiviisautohjelman ohjausryhmänä toimii laajennettu kaupunkisuunnitteluryhmä.

Kokoukset vuonna 2018:

31.5.2018

Kaupunkisuunnitteluryhmä
(ohjausryhmän nimeäminen)

19.9.2018 Resurssiviisautohjelman ohjausryhmä

Seurantakoonti vuodelta 2018

Kuopion resurssiviisausohjelma laadittiin vuoden 2017 aikana ja, samana päivänä kuin nykyinen kaupungin strategia. Resurssiviisas Kuopio on yksi kaupunkistrategian näkökulmista (pää tavoitteista).

Helmikuussa 2018 Kuopion kaupunki palkittiin Sitran ja Kuntaliiton Kuntien kiinnostavimmat kiertotalousteot –kilpailussa Strategia ja johtaminen – sarjassa. Resurssiviisas toiminta vahvistaa kaupungin ja alueen taloutta, luo uusia työpaikkoja ja edistää kestävästä ihmisten ja ympäristön hyvinvointia – strategian visiota olla ”hyvän elämän pääkaupunki”.

Vuoden 2018 aikana luotiin visuaalinen ilme ja Viksu Kuopio –tunnus. Viksu Kuopio -tunnuksen tarkoituksena on kannustaa kaikkia resurssiviisaustekoihin ja kertomaan niistä. Tunnuksen myöntää resurssiviisausohjelman ohjausryhmä 1–2 kertaa vuodessa.

Seurantatiedot vuodelta 2018 on koottu ohjelmaan kaupunkikonsernin lisäksi muilta sidosryhmiltä. Haasteena raportoinnissa on mittaritietojen kokoaminen, vaikka ohjelman laadinnan yhteydessä mittarit pyrittiin valitsemaan siten, että tieto olisi kohtuullisesti saatavissa. Mittaritiedoissa on puutteita, mutta mittaristoa ja tiedon saatavuutta pyritään jatkuvasti parantamaan.

Vuoden 2019 aikana ohjelman pää tavoitteita tullaan päivittämään. Kaupungin tavoitteet päästöttömyydestä ja hiilineutraalisuudesta tarkastellaan ilmastopoliittisen ohjelman päivityksen yhteydessä. Vuoden aikana laaditaan myös kiertotalouden tiekartta, joka täsmentää resurssiviisausohjelman kulutusta ja materiaalkiertoja koskevia tavoitteita.

Energian tuotanto ja kulutus

- Vuoden 2018 aikana toteutettiin Kuopion uusiutuvan energian kuntakatselmus ja kasvatettiin merkittävästi uusiutuvan energian osuutta energiahankinnassa. Kuopion Tilakeskuksen ja Kuopion Opiskelija-asunnot Oy:n hallinnoimat keskeisen kaupunkialueen kaukolämpökohteet siirtyivät Kuopion Energia Oy:n Puukaukolämmön käyttäjiksi. Vuoden aikana valmistui viisi uutta aurinkovoimalaa Tilakeskuksen, Kuopion Veden, Kuopion Energian Oy:n ja Savon Voima Oyj:n kohteisiin.
- Kuopion kaupunki päivitti rakennusjärjestyksen, jossa ohjataan muun muassa sähköautojen latauspisteiden rakentamiseen ja kevennettiin aurinkoenergiajärjestelmien lupaprosessia.
- Kuopion kaupunki aloitti koordinoimaan Pohjois-Savon alueellista energianeuvontaa, jota rahoittaa Energiavirasto. Myös energiayhtiöt kehittivät kaukolämpöasiakkaiden neuvontapalveluita.

Seuraavia haasteita:

- Fossiilisista polttoaineista luopuminen ja päästöjen vähentäminen
 - Öljyä käytetään edelleen lämmitykseen ja lämmön tuotantoon lämpökeskuksissa. Turpeen osuus sähkön ja lämmön tuotannossa on edelleen suuri, vaikka osuus on pienentynyt.
 - Huoltovarmuuden varmistaminen uusiutuviin siirryttäessä.
- Älyenergiaverkkojen hyödyntäminen
 - Hajautettuun ja uusiutuvaan energiantuotantoon siirtyminen edellyttää kulutusjoustoa ja energian varastointia, jotka on mahdollista toteuttaa älyenergiaverkkojen avulla.
- Biokaasun käytön lisääminen liikenteessä
 - Biokaasun käyttö henkilöauto-, pakettiauto-, jätekuljetus- ja joukkoliikenteessä sekä raskaassa liikenteessä edellyttää tankkauspisteverkoston laajentumista Kuopion ja koko Pohjois-Savon alueelle.

Kuopio vauhdittaa sähköautojen latausta

Kuopion kaupunki edistää tiettävästi ensimmäisenä kaupunkina Suomessa sähköautojen latausmahdollisuutta määrittelemällä taloyhtiöiden velvoitteet uudessa rakennusjärjestyksessä.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen. Uudessa rakennusjärjestyksessä määritellään, että uusissa rakennuksissa on oltava sähköautojen latausmahdollisuus. Tämä tarkoittaa, että uusissa rakennuksissa on oltava sähköautojen latausmahdollisuus. Tämä tarkoittaa, että uusissa rakennuksissa on oltava sähköautojen latausmahdollisuus.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Kuopion kaupungin uudella rakennusjärjestyksellä halutaan lisää vauhtia sähköautojen lataamiseen.

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- Pyöräilyn edistämishjelman laatimistyö toteutettiin vuoden 2018 aikana. Työn toteuttaminen aloitetaan verkostotarkastelulla.
- Kävely- ja pyöräilyolosuhteita on kehitetty etenkin keskustan alueella rakentamalla osan Puijonkadusta ja Kauppakadusta kävelykaduiksi sekä saneeraamalla rännikatuja viihtyisiksi jalankulku- ja pyöräilykaduiksi. Pyöräilijöille ja kävelijöille on varattu oma väylä osin Niiralankadulla ja Suurmäentiellä.
- Kaupungin henkilökunnan viisasta liikkumista edistämään perustettiin viisaan liikkumisen työryhmä. Kaupungin yksiköt ovat hankkineet sähköpyöriä työasiointia varten.
- Kuopion joukkoliikennepalveluita on myös parannettu näkyvästi ja asiakaslähtöiseksi. Asukkaiden käytössä on uudet digitaaliset palvelut, kuten reittiopas, lippujen hintahaku, pysäkkikohtaiset aikataulut ja bussien reaaliaikainen seuranta kartalla.

Seuraavat haasteet:

- Hanketoiminta mahdollistanut paljon – jatko?
 - Vähäpäästöistä liikkumista edistäneet hankkeet ovat tuottaneet useita selvityksiä ja uusia palveluja alueelle. Jatko eli palveluiden kehittäminen ja tarvittavien selvitysten tekeminen on varmistettava käynnissä olevien hankkeiden päättyessä 2019.
- Liikenteen päästöt
 - Liikenteen päästöt ovat kasvaneet ajoneuvokannan hitaan uusiutumisen ja vähäpäästöisten käyttövoimien osuuden hitaan kasvun vuoksi.
- Maaseudun vähäpäästöisen liikenteen kehittäminen
 - Vähäpäästöisten matkaketjujen toteuttamiseksi tarvitaan uusia liikkumisen palveluita.
- Investointisuunnitelmien toteuttaminen kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämisen osalta
- Viherverkostosuunnitelman laatiminen

Kulutus ja materiaalikierrot

- Kaupungin hankintaohjeet ja vaikutusten arviointilomakkeet on päivitetty vuosien 2017 – 2018 aikana.
- Kuopion Tilakeskuksen uudet rakennushankkeet, Kuikkalammen päiväkotito ja Lätisen maaseutualueen lähipalvelukeskus, ovat mukana Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) Kiertotalouskiihdyttämö –hankkeessa, jossa rakennushankkeista tehdään elinkaari- ja hiilijalanjälkilaskelmia. Hankkeesta saatavia malleja voidaan hyödyntää jatkossa tulevissa rakennushankkeita suunniteltaessa.
- Uusiomateriaalien hyödyntämistä maa- ja infrarakentamisessa on aloitettu ja uusiomateriaalien käyttöä pyritään lisäämään suunnitelmallisesti.
- Jätekuukko Oy on tarjonnut asuinkiinteistöihin kiinteistökohtaista muovipakkausten keräystä ja se on saanut innostuneen vastaanoton. Muovipakkausten kiinteistökohtainen keräys laajenee vuoden 2019 aikana merkittävästi.
- Hankkeilla on ollut suuri rooli resurssiviisauden edistämistyössä. Kiertotalouden ja resurssiviisauden toteuttaminen Pohjois-Savossa -hanke, Savilahden smarteimmat ratkaisut -hanke ja Kuopion seudun viisaan liikkumisen hanke ovat toteuttaneet selvityksiä, kokeiluja ja uusia kiertotaloutta edistäviä alustoja ja palveluja.

Seuraavat haasteet:

- Hankintaohjeiden toteuttamista ei tällä hetkellä seurata. Hankintojen ympäristövaikutuksia on haasteellista mitata. Myös päätösten vaikutusten ennakoarviointia tulisi kehittää.
- Julkisissa rakennushankkeissa elinkaariarvioinnin ja vähähiilisuuden ottaminen osaksi päätöksentekoa.
- Kaupungin omien kiinteistöjen lajittelun parantaminen nykyisten vähintään nykyisten jätehuoltomääräysten mukaisiksi ja siten, että jokainen voi lajitella jätteet kattavasti ja asianmukaisesti.
- Uusiomateriaalien käyttö rakentamisessa vaatii koulutusta ja kokeiluja sekä selkeää toimintamallia ja ohjeita.

Monikäyttöinen lätisen maaseutualueen lähipalvelukeskus.
Kuva: Kuopion Tilakeskus

Iivo Niskanen hiihtolenkkiin uusiomateriaaleja

KUOPION kaupunki rakentaa Puijon hiihtostadionin yhteyteen uuden ensilumen säilytysalueen tämän syksyn aikana. Samalla kunnostetaan niin kutsuttu Iivo Niskanen lenkki.

Rakentamisessa huomioidaan kiertotalouden mahdollisuudet: betonimurskkaa hyödynnetään Iivo Niskanen lenkin rakenteissa ja asfaltimurskkaa ensilumen säilytysalueella. Yhteensä uusiomateriaaleja käytetään yli 5 000 tonnia.

"Kuopion kaupungin tavoitteena on lisätä suunnitelmallisesti kierrätystä ja uusiomateriaalien käytön parkubetonin käyttöä rakentamisessa", kertoo kaupungininsinööri Ismo Heikkilä. Kuopion Jätekeskuksella jalostetaan vuosittain yli 20 000 tonnia maarakentamiseen soveltuvia uusiomateriaaleja. Uusiomateriaaleja käyttämällä rakennushankkeiden ympäristövaikutukset pienenevät, koska neitoellisten kiviainesten hankintatarve vähenee. Lisäksi betoni- ja asfaltimurskeilla sekä tuhilla on ominaisuuksia, jotka soveltuvat useisiin kohteisiin paremmin kuin perinteiset kiviainekset.

"Olemme tärkeitä alueellinen uusiomateriaalien välittäjiä. Hyödyntäminen edellyttää hyvää yhteistyötä suunnittelijoiden, urakoitsijoiden, viranomaisen ja jätteiden prosessointien kesken", sanoo Jätekuukon käytöspäällikkö Pekka Hyvärinen.

Viime vuonna yksi merkittävimmistä hankkeista oli Leväsentien ja Kumpusaren tiehanke, jonne Jätekuukko toimitti historiansa suurimman betonimurske-erän. Tänä kesänä Kuopion Hiltulanlahdessa sijaitseva Leinikki sai alle betonimurskkaa.

Kuopion Jätekeskuksen alueella on jo useita toimijoita prosessimassa materiaaleja yhteiskunnan tarpeisiin. Vuonna 2017 Kuopion Jätekeskuksella vastaanotetuista jätteistä hyödynnettiin 97 prosenttia.

Kuva: Uusioutiset

Ruoan tuotanto ja kulutus

- Ruokahävikin vähentämiseksi kampanjoitiin yhteistyössä koulujen, Savonia-ammattikorkeakoulun, Servican ja Jättekukon kanssa. Yhteistyötä jatketaan vuonna 2019.
- Ylijäämäruokaa myytiin vuonna 2018 kuudella (6) koululla, nyt 2019 ruokaa myydään kahdeksalla (8) koululla.
- Lähiruoan käytön lisäämisen selvittäminen on sisällytetty kaupungin talousarvioon 2018, mutta selvitystä ei ole toteutettu.
- EkoCentria on järjestänyt koulutuksia vastuullisista hankinnoista vuoden aikana päättäjille ja julkisista hankinnoista vastaaville.
- ProAgria ja Savonia on käynnistänyt Pohjois-Savon gastronomisen suunnitelman ja strategian laatimistyön.

Seuraavat haasteet:

- Lähiruoka ja sen lisäämismahdollisuuksien selvittäminen koulu- ja henkilöstöravintoloissa.
- Vastuullisten elintarvikehankintojen sisällyttäminen kaupungin palvelu- ja hankintaohjelmaan.
- Ruokahävikin seurannan laajentaminen siten, että saadaan tieto syntyvästä hävikistä ja tehdään se näkyväksi (kg ja €). Ruokahävikin vähentämisellä on saavutettavissa merkittävät taloudelliset ja ympäristölliset säästöt.
- Ruoan ilmastovaikutusten pienentäminen muun muassa kasvisperäisiä tuotteita lisäämällä julkisissa ruokahankinnoissa.

Lähiruuan osuus (%)*

- leipä lähitoimittajilta 25 % kokonaisleivän kulutuksesta,
- peruna lähitoimittajilta 63 %

Luomuruuan osuus (%)*

- Ei mitattu, satunnaisia raaka-aineita luomuna

Kasviproteiinien osuus (%)*

- noin 16 %

Kotimaisen kalan ja lihan osuus (%)*

- kala 12 %
- liha 100 %

*Servica

Veden käyttö ja luonnonvedet

- Pienvesien hoito- ja kunnostusohjelman esiselvitys tehtiin 2018 ja ohjelma valmistui helmikuussa 2019.
- Hanketoiminta mahdollistanut kokeiluja ja tutkimustoimintaa mm. Savilahdessa
- Veden tilasta ja vesivastuullisuudesta viestitty asukkaille, mm. kampanjat ja tapahtumat
- Sinisen biotalouden murrosareena –työskentely yhteistyössä useiden eri sidosryhmien kanssa
- Useita hankkeita käynnissä Savonialla, Itä-Suomen yliopistolla ja tutkimuslaitoksilla

Seuraavat haasteet:

- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen, erityisesti hulevesien aiheuttama kuormitus ja hulevesien hallintakeinot keskeisellä kaupunkialueella osana maankäytön suunnittelua (hulevesiohjelman laatiminen).
- Viestintä ja neuvonta
- Haja-asutusalueen viemäriverkoston ulkopuolella olevat kiinteistöt: jätevesijärjestelmien tarkistaminen ja kiinteistön omistajien tiedottaminen asiasta on parhaillaan käynnissä.
- Virkistyspalvelujen kehittämissuunnitelmatyön aloittaminen, ml. vesistön tarjoamat virkistyspalvelumahdollisuudet.

VESIVIikko Kohtaamossa 19.3.–23.3.

Tiedätkö mitä näyttää Kallaveden jään alla?
Tule tutkimaan mikromuoveja ja testaamaan omaa vesijalanjälkeä. Viikon aikana saat tietoa myös vesillä virkistäytymisestä, Kuopion Veden tekstiviestipalvelusta ja haja-asutusalueen jätevesihuollosta. Ohjelmassa on joka päivä vaihtuva teema ja arvontoja pitkin viikkoa. Kohtaamo on avoinna arkipäivisin klo 10–16. Tervetuloa!

Viikon ohjelma:
ma 19.3. Vesivastuullisuus – Mistä vesijalanjälki muodostuu ja miten siihen voi vaikuttaa?
Juomme vettä päivittäin, mutta missä muualla vesi on mukana ja kuinka paljon vettä tarvitaan esimerkiksi ruuan tuottamiseen? Tule testaamaan omaa vesivastuullisuuttasi! Päivän asiantuntijoina Kuopion kaupungin edustajia ja Savonia-ammattikorkeakoulun opettajia.

ti 20.3. Kaikki muovista – Mikromuovien kulkeutuminen vesistöön ja muovipakkausten kierrätys
Mikromuovituotinto Suomessa ja muualla maailmassa. Mitä ovat mikromuovit ja mitä ne näyttävät? Miten mikromuovit kulkeutuvat vesistöön? Kannattaako muovipakkausten kierrätys ja miten lajitella oikein? Päivän aiheina myös jätevesien käsittely ja hulevedet. Päivän asiantuntijoina tavattavissa Itä-Suomen yliopiston, Jätekukon ja Kuopion kaupungin edustajat.

ke 21.3. Vesien tila – Miltä näyttää Kallaveden jään alla?
Tule kurkistamaan miltä näyttää Kallaveden jään alla. Miten ilmastonmuutos näkyy Kallavedessä? Mikä on kotijärvesi tila ja miten voit seurata järven tilaa? Miten voit vaikuttaa vesienhoitoon? Millaista otuksia ovat survaissaaksien toukat? Päivän asiantuntijoina tavattavissa edustajia Pohjois-Savon ELY-keskuksesta, Itä-Suomen yliopistosta ja Kuopion kaupungista.

to 22.3. Maailman vesipäivä: Vesi omassa arjessa!
Virkisty vedestä! Tule hakemaan oma I love hana -pullo ja kysä tanssin myös ilmaiseksi ulos. Pyry ajan tasalla ja tilaa tekstiviestin häiriöstä. Me kerromme, miten saat palvelun käyttöösi ja autamme rekisteröitymisessä. Kuule myös, mitä virkistysmahdollisuuksia Kuopion vesihuolto sinulle tarjoaa. Päivän asiantuntijoina Kuopion Veden ja Kuopion kaupungin edustajat.

pe 23.3. Haja-asutusalueen vesihuolto: Kysy kiinteistökohtaisesta jätevesienkäsittelystä
Miten kiinteistökohtainen jätevesien käsittely tulee järjestä? Miten jätevedet saa järjestettyä asutuksen vastamaan tasoon? Päivän aikana on mahdollisuus varata kiinteistölle ilmainen ja puoleutuen jätevesineuvontakäynti. Päivän asiantuntijoina ovat Jätekukon ja Kuopion kaupungin edustajat.

Yli 10 hengen ryhmässä saapuvia pyydetään ilmoittautumaan etukäteen osoitteeseen vesihuolto@kuopio.fi
Kohtaamo sijaitsee Alatorin kauppiakeskus Apteekissa (Kauppakatu 45)
Kuopio-infon ja Terve Kuopio -kioskin vieressä. www.kuopio.fi/kohtaamo

Vesiviikon järjestävät: Kuopion kaupunki, KierRe-hanke, Kuopion Vesi, Jätekukko, Pohjois-Savon ELY-keskus, Savonia-ammattikorkeakoulu ja Itä-Suomen yliopisto.

KUOPIO **KierRe** **KUOPION VESI** **Jätekukko** **Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus** **SAVONIA** **UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND**

Hyvinvointia luonnosta

- Luonnon hyvinvointivaikutuksia on nostettu esille ja luontopalveluita, kuten maastopyöräreittejä, on kehitetty yhteistyössä seurojen ja muiden toimijoiden kanssa.
- Vuonna 2018 luonnon ja viherympäristön vaikutus kuopiolaisten hyvinvointiin kytkettiin vuosittaiseen hyvinvointikyselyyn.
- Koulujen lähiluontokohteet kartoitettiin vuoden 2017 aikana. Myös kaupungissa toimivat luontolähtöiset koulut ja päiväkodit on kartoitettu. Kuopiossa toimii kolme metsäeskaria, jotka ovat suosittuja ja mallista on oltu kiinnostuneita kansainvälisestikin.
- Pohjois-Savon ympäristökasvatus verkosto Muikku valmistelee Kuopion kantakaupungin lähiluontokohteista kartta- ja vinkkiaineistoa vuoden 2019 aikana. Tavoitteena on kannustaa kuopiolaisia asukkaita, oppilaitoksia ja päiväkoteja tutustumaan lähiluontokohteisiin, jonne pääsee kävellen, pyörällä tai julkisilla kulkuvälineillä.

Seuraavat haasteet:

- Resurssiviisausohjelman ja hyvinvoiva Kuopio -ohjelman kytkeminen toisiinsa,
- Luontopolkujen ja -palvelujen saaminen mobiilialustoille ja sitä kautta palvelujen markkinoinnin parantaminen,
- Luontokohteiden kävijämäärien mittaaminen ja seuraaminen,
- Virkistyspalvelujen kehittämissuunnitelman laatiminen,
- Kestävän matkailun kehittäminen,
- Ympäristö- ja retkikummitoiminnan kokeilut sekä luontolähtöisen hyvinvoinnin lisääminen monialaisesti koko kaupungissa.
- Mittariston kehittäminen ja tietojen saatavuuden parantaminen, kuten tiedot kävijämääristä luontokohteissa, etäisyydet lähiluontokohteisiin asuinalueilla (m), viheralueiden saavutettavuus (300 m) etäisyydellä viheralueista asuvien ihmisten määrä). Kävijämäärien osalta voitaisiin hyödyntää teknologiaa ja uusia mittauskeinoja.

